

- Gedeputeerde Staten
- Provinciale Staten
- Dagelijks bestuur van het Interprovinciaal Overleg

**Openbaar Bestuur en
Democratie**
Bestuurlijke Financiële
Verhoudingen

Schedeldoekshaven 200
2511 EZ Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.minbzk.nl

Contactpersoon
Y. Drese

T 070- 426 6277

circulaire

Onderwerp	Juncirculaire provinciefonds 2009
Doelstelling	bekendmaking van beleid en het geven van informatie
Relaties met andere circulaire's	juncirculaire van 2007 (2007-185293) juncirculaire van 2008 (2008-213296) septembercirculaire van 2008 (2008-397802) maartcirculaire van 2009 (2009-110849)
Geldig tot	1 juli 2010

Datum
23 juni 2009

Kenmerk
2009-319713

Bijlagen
14

Voorwoord

Mede namens de minister van Financiën doe ik u hierbij de junicirculaire van 2009 toekomen. In deze circulaire zijn de afspraken verwerkt die het Rijk, de gemeenten, de provincies en de waterschappen in april 2009, naar aanleiding van het bestuurlijk overleg financiële verhoudingen van 1 april 2009, hebben gemaakt. Deze afspraken betreffen de gevolgen van de huidige economische situatie en het Aanvullend Beleidsakkoord (het door de coalitiepartijen gesloten akkoord van april 2009) voor de financiële verhouding. De afspraken vormen een totaalpakket. Een integrale versie van deze bestuurlijke afspraken is als bijlage bij deze circulaire gevoegd.

Een belangrijk gevolg van de afspraken is dat de normeringssystematiek tot en met 2011 buiten werking zal worden gesteld. Hierover is gesproken in het bestuurlijk overleg tussen Rijk en medeoverheden op 1 april 2009. Daarbij is duidelijk geworden dat de normeringssystematiek, die uitgaat van het principe 'samen de trap op, samen de trap af', zowel door de medeoverheden als door het rijk positief wordt gewaardeerd, met name vanwege de rechtvaardigheid en evenredigheid die uitgaat van deze wijze van normering. Zwaarwegende redenen geven echter aanleiding om deze systematiek toch tijdelijk buiten werking te stellen.

Ten eerste zullen de jaren 2009, 2010 en 2011 (maar ook de jaren daarna) "meer dan ooit met grote onzekerheden zijn omgeven"¹. Dit maakt van de resterende kabinetsperiode een uitermate onzeker tijdsbestek, hetgeen zeer onvoorspelbare accessen tot gevolg zou hebben.

Ten tweede is in het Aanvullend Beleidsakkoord een aantal incidentele afwijkingen van de reguliere begrotingssystematiek van het Rijk opgenomen: (i) een tijdgebonden stimuleringspakket in 2009 en 2010 waarvoor geen dekking gevonden wordt onder de begrotingskaders, (ii) het uitschakelen van de EMU-signaalwaarde, waardoor het rijkstekort op kan lopen zonder dat rijksbezuinigingen noodzakelijkerwijs het gevolg zijn en (iii) het buiten de uitgavenkaders plaatsen van WW en ruilvoet, waardoor voor tegenvallers op dit gebied geen ombuigingen binnen de rijksuitgaven zullen plaatsvinden.

Deze drie uitzonderlijke factoren zouden een zeer ongebruikelijke doorwerking hebben indien de gebruikelijke normeringssystematiek voor medeoverheden zou worden toegepast. De rechtvaardigheid en evenredigheid hiervan zou te betwisten zijn.

Om bovenstaande redenen is de normeringssystematiek in 2009, 2010 en 2011 buiten werking gesteld. In plaats daarvan zijn we met de provincies voor deze jaren een reeks van nominale uitkeringen voor het provinciefonds overeen gekomen. Op die manier wordt zekerheid geboden over de bedragen; provincies weten voor de komende jaren precies wat ze kunnen verwachten.

Ten aanzien van latere jaren is afgesproken dat in principe de normeringssystematiek weer wordt ingevoerd, tenzij uit gedegen evaluatie blijkt dat betrokken partijen daar anders over denken. Het integrale pakket van afspraken is zoals gezegd in een bijlage bij deze circulaire gevoegd.

---

¹ Zie het Aanvullend Beleidsakkoord "Werken aan Toekomst", pagina 2.

Tenslotte heeft op 19 maart de Raad voor Financiële Verhoudingen zijn advies 'Naar een herijking van de financiële verhouding tussen Rijk en provincies' uitgebracht. In zijn advies constateert de Raad dat provincies in staat blijken te zijn om van hun takenpakket uit eigen middelen €597 miljoen meer te bekostigen dan tot nu toe bij de bepaling van de algemene uitkering uit het provinciefonds wordt verondersteld. Het kabinet acht het verantwoord om mede op basis van dit advies het provinciefonds met ingang van 2011 structureel met €300 miljoen te verlagen. Deze uitname is in de junicirculaire technisch verwerkt.

Kabinet en IPO hebben gezamenlijk afgesproken dat op basis van het advies van de Rfv en de contra-expertise (door IPO laten uitvoeren door commissie Boorsma) een verdiepingsslag nodig is om tot gezamenlijk gedeelde opvattingen te komen. De inzet van kabinet en IPO is om tot duurzame afspraken over de financiële verhoudingen tussen Rijk en provincies te komen. Als de verdiepingsslag leidt tot een andere uitkomst dan de voorgenomen verlaging van het provinciefonds dan zal het kabinet zijn voornemen nader wegen.

Kabinet en IPO zullen gezamenlijk verkennen of een deel van de voorgenomen verlaging van het provinciefonds kan worden ingevuld door decentralisatiearrangementen en/of investeringsprogramma's.

DE STAATSSECRETARIS VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES,

drs. A.Th.B. Bijleveld- Schouten

Inhoudsopgave

VOORWOORD	3
1. ACCRESSEN	7
1.1. ONTWIKKELING ACCRESSEN 2009- 2011	7
1.2. EEN INTEGRALE SET AFSPRAKEN.....	8
1.2.1. EMU-normering	8
1.2.2. Stimuleringspakket	8
1.2.3. Lastendruk en regeldruk.....	8
2. UITKERINGSJAAR 2008	9
2.1 BEDRAGEN PER EENHEID	9
3. UITKERINGSJAAR 2009	11
3.1 OPBOUW UITKERINGEN 2009.....	11
3.2 COMPENSATIE VOOR ENKELE BCF-PUNTEN.....	12
3.3 REGIONALE STEUNFUNCTIE MONUMENTENZORG EN ARCHEOLOGIE	12
3.4 VERZAMELTABEL OVERIGE WIJZIGINGEN	12
3.5 UITKERINGSFACTOR EN BEDRAGEN PER EENHEID	13
3.6 AANPASSING VOORSCHOTBETALINGEN	13
4. UITKERINGSJAAR 2010	15
4.1 OPBOUW UITKERINGEN 2010	15
4.2 TIJDBELEID	16
4.3 VERZAMELTABEL OVERIGE WIJZIGINGEN.....	16
4.4 UITKERINGSFACTOR EN BEDRAGEN PER EENHEID	17
5. MEERJAREN-PERSPECTIEF	19
5.1 OPBOUW UITKERINGEN 2011-2014.....	19
5.2 ACCRESSEN.....	19
5.3 BESLUITVORMING VOORJAARSNOTA	20
5.4 ALGEMENE UITKERING, TABEL UITKERINGSFACTOREN.....	20
6. OVERIGE MEDEDELINGEN	21
6.1 LOON- EN PRIJSONTWIKKELING	21
6.2 VERRUIMING KWIJTSCHELDINGSMOGELIJKHEDEN LOKALE OVERHEDEN	21
6.3 WIJZIGING REGELING UITZETTINGEN EN DERIVATEN DECENTRALE OVERHEDEN EN WET FINANCIERING DECENTRALE OVERHEDEN (WET FIDO)	22
BIJLAGEN	25

1. Accesssen

1.1. Ontwikkeling accesssen 2009- 2011

Zoals in het voorwoord al aangegeven wordt de normeringssystematiek in 2009, 2010 en 2011 buiten toepassing gelaten. In plaats daarvan is een nominale reeks bedragen afgesproken. Deze reeks is weergegeven in tabel 1.1.

Uitgangspunten bij de overeengekomen accresreeks was (i) dat gemeenten in staat moeten blijven de doelen uit het in 2007 gesloten Bestuursakkoord te realiseren. Met andere woorden: de financiële onderbouwing van het Bestuursakkoord met de gemeenten voor de jaren tot en met 2011 moet minimaal in tact blijven. Dit niveau geldt analoog ook voor de provincies, (ii) daarenboven is afgesproken de reële groei voor 2009 uit de septembercirculaire 2008 te handhaven en (iii) tot en met 2011 is sprake van positieve nominale accesssen.

In tabel 1.1 is voorts weergegeven dat het accres twee maal incidenteel bijgeplust wordt met € 10 miljoen.

Het gevolg van het vastleggen van het vastleggen van het accres is ook, dat de behoedzaamheidsreserve voorlopig buiten werking gesteld wordt. In 2012 kan deze weer ingevoerd worden, tenzij de te houden evaluatie anders uitwijst (zie de punten 5 tot en met 15 uit het akkoord medeoverheden; het akkoord is als bijlage bij deze circulaire gevoegd). Er zal nu dus bij deze junicirculaire géén behoedzaamheidsreserve worden ingehouden. Dit is ook aangegeven in tabel 2.1 van deze circulaire.

Het vervallen van de behoedzaamheidsreserve zal ook gevolgen hebben voor de Maartcirculaire, mogelijk verschijnt deze de komende jaren niet. We zullen nog nader bezien hoe de informatievoorziening het best kan worden vormgegeven. Dit mede aan de hand van de opvattingen van de provincies, die zijn immers de gebruikers van de circulaire.

Tabel 1.1: Financiële gevolgen akkoord Provincies

<i>Bedragen x € miljoen</i>	2008	2009	2010	2011
Nominaal accres (%)	6,49%	5,88%	0,48%	0,48%
Reëel accres (%)	3,66%	4,54%	0%	0%
Nominaal accres (€)	72	72	6	6
Cumulatief Nominaal Accres (€)	72	144	150	156
Reëel accres (€)	41	56	0	0
Cumulatief reëel accres (€)	41	97	97	97
Incidentele verhoging accres		10	10	

1.2. Een integrale set afspraken

De ontwikkeling van het accres vormt onderdeel van een integrale set afspraken die tussen Rijk en decentrale overheden zijn gemaakt en die in samenhang moeten worden gezien.

1.2.1. EMU-normering

Om medeoverheden tegemoet te komen bij het treffen van eigen stimuleringsmaatregelen, krijgen ze tijdelijk extra ruimte voor hun EMU-tekorten. Normaal is het EMU-tekort begrensd op 0,5 procent van het Bruto Binnenlands Product. Voor 2009 is dat vastgesteld op 0,6 procent en voor 2010 op 0,7 procent. Bovendien zal het kabinet geen maatregelen treffen als het saldo in 2009 onverhoopt boven de EMU-grens uitkomt (zie punten 1 en 2 in bijlage 1).

1.2.2. Stimuleringspakket

Het Rijk en de medeoverheden zullen samen optrekken bij de invulling van diverse onderdelen van het stimuleringspakket uit het Aanvullend Beleidsakkoord. Bepaalde onderdelen uit het pakket komen ten goede aan gemeenten en/of provincies. Dit geldt bijvoorbeeld voor het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV) en Besluit Locatiegebonden Subsidies (BLS), de renovatie en bouw van schoolgebouwen in gemeenten, schuldhulpverlening, jeugdwerkloosheid en extra investeringen in het ruimtelijke domein (zie punten 3 en 4 in bijlage 1).

1.2.3. Lastendruk en regeldruk

In goed overleg is afgesproken dat medeoverheden een stijging van lokale lasten in 2009 en 2010 proberen te vermijden. Ook zullen Rijk en gemeenten zich juist nu inzetten om de regeldruk verder te verminderen (zie punten 16 en 17 in bijlage 1).

2. Uitkeringsjaar 2008

2.1 Bedragen per eenheid

De ontwerpregeling 'Vaststelling bedragen per eenheid 2008 provinciefonds' heeft sinds 3 april voor een periode van zes weken ter inzage gelegen bij de directie van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Via de Staatscourant, de maartcirculaire provinciefonds van 2009 en via de publicatierubriek provinciefonds op de website van het ministerie van BZK zijn belanghebbenden op de hoogte gesteld van de mogelijkheid hun zienswijze naar voren te brengen over de bedragen per eenheid 2008. Naar aanleiding hiervan zijn geen reacties ontvangen. De definitieve regeling zal niet afwijken van de ontwerpregeling en zal binnenkort in de Staatscourant worden gepubliceerd.

3. Uitkeringsjaar 2009

3.1 Opbouw uitkeringen 2009

In tabel 3.1 geven wij een geactualiseerde opbouw tabel 2009.

Tabel 3.1 Opbouw uitkeringen 2009, in miljoenen euro's

	ramingen september circulaire van 2008 ¹	ramingen deze circulaire	waarvan:	
			algemene uitkering	integratie- uitkeringen
Uitkeringen 2008	1.205,476	1.212,915 ²	1.160,605	52,310
Algemene mutaties				
- accres 2009	101,329	71,874	71,874	
- incidentele bijdrage akkoord medeoverheden		10,000	10,000	
- behoedzaamheidsreserve 2009, inhouding	pm	0	0	
- behoedzaamheidsreserve 2009, uitkering	pm	0	0	
- loon- en prijscompensatie over taakmutaties		pm	pm	
- nacalculatie 2007 (incidenteel effect)		1,855 [@]	1,855	
- BTW-compensatiefonds		1,000	1,000	
- Centrale voorziening officiële publicaties		-0,250 [@]	-0,250	
Cluster Ruimte				
- Regionale luchthavens		pm [@]	pm	
- Collectief particulier opdrachtgeverschap		-8,000 [@]		-8,000
- basisregistraties		-0,810 [@]	-0,810	
Cluster Water en Milieu				
- EG verordening PRTR		-0,057 [@]	-0,057	
- SLOK		pm [@]		pm
Cluster Voorzieningen bevolking				
- antidiscriminatievoorzieningen		-2,109 [@]		-2,109
- cultuurparticipatie		8,123 [@]		8,123
- veilige publieke taak		pm [@]		pm
- regionale steunfunctie monumentenzorg		0,817	0,817	
Uitkeringen 2009		1.295,358	1.245,034	50,324 [*]
* waarvan:				
integratie-uitkering rivierdijkversterking/hoofdwaterkeringen				42,202
integratie-uitkering cultuurparticipatie				8,123
integratie-uitkering SLOK				pm
integratie-uitkering veilige publieke taak				pm

¹ Deze kolom is alleen ingevuld als de raming van het betreffende onderdeel is gewijzigd.

² Zie tabel 2.1 (de definitieve opbouw tabel 2008) van de maartcirculaire provinciefonds van 10 maart 2009 (2009-110849). Het teken @ geeft aan dat dit onderdeel in dit hoofdstuk niet wordt toegelicht. Zie verzameltabel 3.7.

De kolom 'ramingen septembercirculaire 2008' vermeldt alleen dan de bedragen uit de septembercirculaire als de bedragen in deze circulaire zijn bijgesteld. Hierdoor wordt zichtbaar gemaakt waar zich bijstellingen in de bedragen ten opzichte van de septembercirculaire hebben voorgedaan en hoe groot deze zijn. In de maartcirculaire van 2009 is in § 2.1 de definitieve opbouw tabel voor het uitkeringsjaar 2008 opgenomen.

De overige wijzigingen en de eventuele nieuwe ontwikkelingen van de uitkeringen 2009 ten opzichte van de septembercirculaire van 2008, die uit tabel 3.1 blijken, lichten wij toe in de volgende paragrafen.

3.2 Compensatie voor enkele BCF-punten

In ruil voor het schrappen van de uitname voor bestuurslasten met ingang van 2011 zal geen compensatie worden verstrekt voor enkele specifieke kosten die het gevolg zijn van het BCF. Het gaat om de gevolgen van EU subsidies en van de controles door de Belastingdienst. De fondsbeheerders erkennen echter, dat in de jaren 2009 en 2010 deze compensatie dan wel van toepassing is. Daarom wordt een toevoeging aan de fondsen gedaan van € 30 miljoen in 2009 en € 8,5 miljoen in 2010. Van de € 30 miljoen in 2009 gaat € 29 miljoen naar het gemeentefonds en € 1 miljoen naar het provinciefonds. Dezelfde verhouding van deze verdeelsleutel zal gelden voor het bedrag in 2010. Afgerond betekent dit voor 2010 een toevoeging van € 0,3 miljoen.

De verdeling van deze bedragen zal plaatsvinden via een verhoging van de uitkeringsfactor. De toevoegingen zijn te gering van omvang om de verdeling te laten plaatsvinden via de BCF-verdeelformule zoals gepresenteerd in de juni-circulaire 2007.

3.3 Regionale steunfunctie Monumentenzorg en Archeologie

In het bestuurakkoord rijk-provincies zijn partijen overeengekomen, dat de verantwoordelijkheid voor de steunfunctie monumentenzorg en archeologie met ingang van 1 januari 2009 zal worden gedecentraliseerd. De provincies krijgen een centrale rol in de financiële en beleidsmatige aansturing van de steunpunten. Het doel van de steunpunten is de kwaliteit van de monumentenzorg te verbeteren door het bevorderen van kennis bij gemeenten en het ondersteunen van het tot stand brengen van monumentenbeleid door gemeenten. Het ministerie van OCW en het IPO hebben over de decentralisatie afspraken gemaakt. In totaal gaat het om € 817.000, de verdeelmaatstaf is "vast bedrag". In 2012 zal de decentralisatie van de steunpunten monumentenzorg en archeologie van het rijk naar de provincies worden geëvalueerd. Op dat moment is ook meer duidelijk over de uitkomsten van het project Modernisering van de Monumentenzorg.

3.4 Verzameltabel overige wijzigingen

De opbouw tabel 2009 in § 3.1 bevat een aantal wijzigingen die in dit hoofdstuk niet nader worden toegelicht. De wijzigingen zijn reeds toegelicht in voorgaande circularies. Onderstaande tabel 3.4 geeft de vindplaats van de toelichting en het bedrag van de wijzigingen.

Tabel 3.4 Verzameltabel overige wijzigingen (opbouwtable 2009)

Onderwerp/maatregel	circulaire/vindplaats	bedrag in EURmln
nacalculatie 2007 (incidenteel effect)	maartcirculaire 2008, § 2.2	1,855
Centrale voorziening officiële publicaties	junicirculaire 2007, § 5.3	-0,250
Regionale luchthavens	junicirculaire 2008, § 3.2	pm
Collectief particulier opdrachtgeverschap	junicirculaire 2008, § 3.3	-8,000
basisregistraties	septembercirculaire 2008, § 4.4	-0,810
EG verordening PRTR	junicirculaire 2008, § 3.4	-0,057
SLOK	septembercirculaire 2008, § 4.5	pm
antidiscriminatievoorzieningen	junicirculaire 2008, § 3.5	-2,109
cultuurparticipatie	septembercirculaire 2008, § 4.2	8,123
veilige publieke taak	septembercirculaire 2008, § 4.3	pm

3.5 Uitkeringsfactor en bedragen per eenheid

De algemene uitkering 2009 bedraagt naar de huidige inzichten € 1.245,034 miljoen.

De uitkeringsfactor voor het uitkeringsjaar 2009 stellen wij voorlopig nader vast op 1,817432. Hierbij is rekening gehouden met de onderwerpen uit de voorgaande paragrafen.

De voorlopige bedragen per eenheid van de algemene verdeelmaatstaven voor het uitkeringsjaar 2009 zijn opgenomen in bijlage 2.

In bijlage 14 gaan wij in op de gegevens voor de verdeelmaatstaven die mede zijn gebruikt voor de berekening van de verdeling van de algemene uitkering.

Voorschotbetalingen

3.6 Aanpassing voorschotbetalingen

In de bijlagen 3 en 4 geven wij een overzicht van de geactualiseerde verdelingen van de algemene uitkering en de integratie-uitkeringen..

De voorschotbetalingen zullen met ingang van 6 juli 2009, week 28 (termijn 27), aan de geactualiseerde verdelingen uit bijlage 4 worden aangepast. De bedragen zijn zoals gewoonlijk afgerond op hele euro's.

In bijlage 6 zijn de voorschotbetalingen tot en met week 27 (termijn 26) opgenomen, uitgesplitst naar de afzonderlijke onderdelen. Op basis van de bijlagen 5 t/m 7 zijn de geactualiseerde voorschotbetalingen per week berekend, uitgesplitst naar algemene uitkering en integratie-uitkeringen. Deze voorschotten treft u aan in bijlage 8.

De voorschotbetalingen op de uitkeringen uit het provinciefonds 2009 zullen in september 2009 worden aangepast aan de dan actuele omvang en verdeling van de uitkeringen voor 2009.

Voor de volledigheid wijzen wij erop dat u aan de berekening van de voorschotten geen rechten kunt ontleen voor de definitieve vaststelling van de uitkeringen. De betalingen van de voorschotten vinden voor een aantal provincies zoals gebruikelijk plaats op de provinciale rekeningen bij de N.V. Bank voor Nederlandse Gemeenten. Bij een aantal andere provincies zullen op hun verzoek de betalingen van de voorschotten via andere banken verlopen.

4. Uitkeringsjaar 2010

4.1 Opbouw uitkeringen 2010

De opbouw van de uitkeringen over 2010 geven wij hieronder weer in tabel 4.1. In de tabel zijn uitsluitend de clusters vermeld, voorzover zich daarin een mutatie voordoet ten opzichte van 2009. Na de tabel lichten wij de voorziene mutaties ten opzichte van 2009 toe, zoals deze naar de huidige inzichten luiden.

Tabel 4.1 Opbouw uitkeringen 2010, in miljoenen euro's

	ramingen deze circulaire	waarvan:	
		algemene uitkering	integratie- uitkeringen
Uitkeringen 2009	1.295,358	1.245,034	50,324
Algemene mutaties			
- accres 2010	6,177	6,177	
- incidentele bijdrage akkoord medeoverheden	0	0	
- behoedzaamheidsreserve 2010, inhouding	0	0	
- behoedzaamheidsreserve 2010, uitkering	0	0	
- loon- en prijscompensatie over taakmutaties	pm	pm	
- BTW-compensatiefonds	-0,700 [@]	-0,700	
Cluster Ruimte			
- Regionale luchthavens	pm [@]	pm	
- basisregistraties	-0,061 [@]	-0,061	
Cluster Water en Milieu			
- SLOK	pm [@]		pm
Cluster Voorzieningen bevolking			
- veilige publieke taak	pm [@]		pm
Uitkeringen 2010	1.300,774	1.250,450	50,324 *
* waarvan:			
integratie-uitkering rivierdijkversterking/hoofdwaterkeringen			42,202
integratie-uitkering cultuurparticipatie			8,123
integratie-uitkering SLOK			pm
integratie-uitkering veilige publieke taak			pm

Het teken @ geeft aan dat dit onderdeel in dit hoofdstuk niet wordt toegelicht. Zie verzameltabel 3.7.

4.2 Tijdbeleid

Het kabinet wil de combinatie van werk en privé beter mogelijk maken, ondermeer door meer flexibiliteit in openings- en arbeidstijden en door uitbreiding van plaatsafhankelijke dienstverlening.

Gemeenten en provincies spelen een belangrijke rol bij tijdbeleid. De minister van OCW heeft in juni 2007 en mei 2008 bestuurlijke afspraken over tijdbeleid gemaakt met de provincies Drenthe en Zeeland en met de gemeenten Alphen aan den Rijn, Enschede, De Marne, Deventer, Geldermalsen, Halderberge, Heerhugowaard, Hengelo, Leeuwarden, Maarssen, Zaanstad en Zoetermeer.

Deze 'koplopers' ambiëren een verdergaande rol in het organiseren van een flexibel aanbod van dienstverlening in de eigen provincie of gemeente. Provincies kijken niet alleen naar de wensen voor bijstelling van de eigen dienstverlening, maar gaan ook het gesprek aan over tijdbeleid met de gemeenten binnen de provincie.

De minister van OCW wil in samenwerking met staatssecretaris Bijleveld-Schouten de groep koplopers in 2009, 2010 en 2011 uitbreiden tot in totaal 25 ambitieuze en daadkrachtige deelnemers. Deze nieuwe koplopers worden voor het invullen van hun voorbeeldrol ondersteund met een eenmalige financiële bijdrage van €50.000.

Provincies die op basis van een analyse van de situatie (op de themagebieden publieke dienstverlening, private dienstverlening, kinderopvang en buitenschoolse opvang, gezondheidszorg, vervoer, de gemeente als werkgever en tijdcoördinatie) ambities op drie of meer thema's formuleren en aangeven een landelijke voorbeeldrol te willen vervullen, komen in 2010 in aanmerking voor aansluiting bij de groep bestaande koplopers. In de komende septembercircularaire wordt u nader geïnformeerd over de voorwaarden waaraan een aanvraag dient te voldoen om in aanmerking te komen voor de financiële bijdrage.

4.3 Verzameltabel overige wijzigingen

De opbouwtable 2010 in § 4.1 bevat een aantal wijzigingen die in dit hoofdstuk niet nader worden toegelicht. De wijzigingen zijn reeds toegelicht in voorgaande circularaires.

Onderstaande tabel 4.3 geeft de vindplaats van de toelichting en het bedrag van de wijzigingen.

Tabel 4.3 Verzameltabel overige wijzigingen (opbouwtable 2010)

Onderwerp/maatregel	circularaire/vindplaats	bedrag in EURmln
BTW-compensatiefonds	deze circularaire, § 3.2	0,283
Regionale luchthavens	juncircularaire 2008, § 3.2	pm
basisregistraties	septembercircularaire 2008, § 4.4	-0,061
SLOK	septembercircularaire 2008, § 4.5	pm
veilige publieke taak	septembercircularaire 2008, § 4.3	pm

4.4 Uitkeringsfactor en bedragen per eenheid

De algemene uitkering 2010 bedraagt naar de huidige inzichten €1.250,450 miljoen. De uitkeringsfactor voor 2010 ramen wij voorlopig op 1,850218. De voorlopige bedragen per eenheid treft u aan in bijlage 10.

De bestuurlijk overeengekomen correctiebedragen op de algemene uitkering voor 2010 zijn vermenigvuldigd met het quotiënt van de uitkeringsfactor 2010 en de uitkeringsfactor 1998. Dit is conform artikel 12, derde lid, van de Wet van 6 november 1997 tot wijziging van de Financiële-verhoudingswet en enkele andere wetten en regels inzake de invoering van deze wijziging in verband met een herziening van het verdeelstelsel voor het Provinciefonds (Stb. 1997, nr. 526). De correctiebedragen zijn opgenomen in bijlage 3 bij de betreffende wet. Deze bedragen zijn omgerekend naar bedragen in euro (zie ook de Aanpassingswet euro; Kamerstukken II, 2000/01, 27 472, nrs. 1-2).

In bijlage 14 gaan wij in op de gegevens voor de verdeelmaatstaven die mede zijn gebruikt voor de berekening van de verdeling van de algemene uitkering.

5. Meerjarenperspectief

5.1 Opbouw uitkeringen 2011-2014

In tabel 5.1 geven wij een meerjarenraming van de uitkeringen uit het provinciefonds. In deze tabel is bij elke maatregel die de omvang van het provinciefonds beïnvloedt, de mutatie per jaar gegeven.

Tabel 5.1 Opbouw uitkeringen 2011-2014, in miljoenen euro's

	2011	2012	2013	2014
Uitkeringen vorig jaar	1.300,774	996,253	996,253	945,928
Algemene mutaties				
- accres	6,207	pm	pm	pm
- incidentele bijdrage akkoord medeoverheden	-10,000			
- verrekening behoedzaamheidsreserve	0,000	pm	pm	pm
- afloop integratie-uitkering Rivierdijkversterking			-42,202	
- BTW-compensatiefonds	-0,300			
- besluitvorming voorjaarsnota	-300,000			
Cluster Ruimte				
- burgerluchthavens van regionale betekenis	pm	pm	pm	pm
- basisregistratie	-0,063			
Cluster Water en Milieu				
- EG verordening PRTR	-0,365			
- SLOK	pm			
Cluster Voorzieningen bevolking				
- cultuurparticipatie			-8,123	
Totaal uitkeringen	996,253	996,253	945,928	945,928
waarvan:				
algemene uitkering	945,928	945,928	945,928	945,928
integratie-uitkering(en)				
- rivierdijkversterkingen	42,202	42,202	0,000	0,000
- cultuurparticipatie	8,123	8,123		
- SLOK	pm			

De basis voor de raming is het bedrag voor de uitkeringen 2010 van € 1.300,774 miljoen, zijnde de som van de algemene uitkering en de integratie-uitkeringen. Wij lichten in beginsel alleen die onderdelen van de opbouwtable toe die ten opzichte van de septembercirculaire van 2008 zijn gewijzigd en die niet reeds eerder in deze circulaire zijn toegelicht.

5.2 Accressen

De raming van de accressen voor de jaren 2011 tot en met 2014 is gebaseerd op de indicatieve raming in tabel 1.1.

5.3 Besluitvorming voorjaarsnota

In het bestuursakkoord rijk-provincies is de afspraak opgenomen dat er door de Raad voor financiële verhoudingen (Rfv) een onderzoek wordt gedaan naar de financiële verhouding in den brede. De Rfv heeft op 19 maart 2009 zijn onderzoek afgerond. In zijn advies constateert de Raad dat provincies in staat blijken te zijn om van hun takenpakket uit eigen middelen 597 mln. méér te bekostigen dan tot nu toe bij de bepaling van de algemene uitkering uit het provinciefonds wordt verondersteld. Het kabinet acht het verantwoord om mede op basis van dit advies het provinciefonds met ingang van 2011 structureel met 300 mln te verlagen. In tabel 5.1 is deze structurele verlaging doorgevoerd onder het kopje algemene mutaties besluitvorming voorjaarsnota. Over de verdeling over de provincies zijn nog geen afspraken gemaakt. Op dit moment is het alleen technisch verwerkt, waardoor de verdeling voorlopig plaats vindt door een verlaging van de uitkeringsfactor. In de meicirculaire van 2010 zal een definitieve verdeling worden opgenomen, die af zal wijken van de nu gedane technische verdeling. Ik adviseer u hiermee rekening te houden bij het opstellen van de meerjarige begrotingen.

Onderzoek belastinggebied

In het kader van de invoering van de kilometerprijs voor personenauto's is het kabinet voornemens de MRB in de periode 2012-2016 geleidelijk af te schaffen. De introductie van een nieuw provinciaal belastinggebied ter vervanging van de provinciale opcenten op de Motorrijtuigenbelasting wordt overgelaten aan een nieuw kabinet. Uitgangspunt is de afspraak uit het bestuursakkoord rijk-provincies 2008-2011 dat de provincies een eigen belastinggebied behouden.

5.4 Algemene uitkering, tabel uitkeringsfactoren

Wij geven in tabel 5.4 een indicatie van de ontwikkeling van de uitkeringsfactor voor de jaren 2011-2014. In de tabel is rekening gehouden met de accessen zoals opgenomen in § 5.1. Bij de berekening van de uitkeringsfactor is voorts uitgegaan van de ontwikkeling van de uitkeringsbasis overeenkomstig de volgende uitgangspunten. Er is rekening gehouden met een jaarlijkse groei van circa 0,2% in de maatstaven inwoners en de maatstaf inwoners met minimum van 640.000, circa 0,8% bij de inwoners in stedelijke gebieden en circa -0,3% voor de maatstaf inwoners in landelijke gebieden. Verder is rekening gehouden met een jaarlijkse groei van 4% in de maatstaf aangaande de MRB-capaciteit. In de overige maatstaven is geen groei verondersteld.

De voorlopige uitkeringsfactor voor de jaren 2011 tot en met 2014 is afgerond op 3 cijfers achter de komma.

Tabel 5.4 Ontwikkeling uitkeringsfactor

	2011	2012	2013	2014
voorlopige uitkeringsfactor	1,628	1,660	1,693	1,729

6. Overige mededelingen

6.1 Loon- en prijsontwikkeling

Wij geven zoals gebruikelijk een indicatie voor de loon- en prijsontwikkeling die van invloed is op de overheidsuitgaven. De gegevens zijn afkomstig van het Centraal Planbureau (CPB). Het betreft macro-indicatoren, die een beeld geven van de algemene trendmatige ontwikkeling. Zij zijn met de nodige terughoudendheid toe te passen op individueel gemeentelijk niveau.

Tabel 6.1 geeft de twee loon- en prijsindicatoren die het CPB onderscheidt voor de overheidssector: de prijsmutaties van de netto materiële overheidsconsumptie (goederen en diensten) en van de lonen en salarissen. Daarnaast wordt de prijsmutatie van het Bruto Binnenlandse Product (pBBP) vermeld. Deze indicator is voor het Provinciefonds van belang, omdat zij door het Rijk op alle beleidsterreinen als deflator wordt gebruikt om de nominale uitgaven reëel te maken. De cijfers zijn ontleend aan de meest recente publicaties van het CPB. Voor nadere informatie verwijzen wij naar de regelmatig bijgestelde prognoses op de website van het CPB (www.cpb.nl), met name de rubriek *CPB-Informatief* en het Centraal Economisch Plan 2009 (CEP2009).

Tabel 6.1 Prijsmutaties per jaar 2007-2010

	2007	2008	2009	2010
overheidsconsumptie				
- netto materiële consumptie	3,80%	2,80%	1,75%	2,00%
- lonen en salarissen	2,4%	4,10%	3,50%	1,5%
algemene prijsontwikkeling				
- prijsmutatie BBP	1,50%	2,70%	1,25%	0,50%

Bron: CEP 2009.

6.2 Verruiming kwijtscheldingsmogelijkheden lokale overheden

Het wetsvoorstel aanpassing kwijtscheldingsmogelijkheden betreft een wijziging van de Gemeentewet, de Provinciewet en de Waterschapswet, waardoor de mogelijkheden verruimd worden om kwijtschelding te verlenen van belastingen en heffingen die door gemeenten, provincies of waterschappen worden geheven. Ten eerste biedt deze wetswijziging de grondslag voor nadere regels met betrekking tot de hoogte van het vermogen dat meetelt voor kwijtschelding.

Ingevolge het voorliggende voorstel krijgen lokale overheden wat betreft de vermogenstoets de bevoegdheid uit te gaan van maximaal de vermogensnorm in de Wet werk en bijstand. De nadere regels met betrekking tot de wijze waarop de kosten van bestaan in aanmerking worden genomen blijven daarnaast gewoon bestaan.

Ten tweede biedt deze wetswijziging de grondslag voor nadere regels, waardoor voortaan kleine - soms startende - zelfstandige ondernemers op gelijke voet als particulieren in

aanmerking kunnen komen voor kwijtschelding van lokale belastingen. De kwijtschelding in dit voorstel kan alleen lokale belastingen betreffen, die géén relatie hebben met een onderneming die door de belastingplichtige wordt gedreven of een beroep betreft dat door hem wordt uitgeoefend.

De raad, provinciale staten of het algemeen bestuur kunnen besluiten al dan niet van deze ruimere mogelijkheden gebruik te maken.

Doelstelling is om alles op 1 januari 2010 in werking te laten treden. Het wetsvoorstel wordt naar verwachting medio 2009 bij de Tweede Kamer ingediend.

6.3 Wijziging Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden en Wet financiering decentrale overheden (Wet fido)

Wijzigingen naar aanleiding van de kredietcrisis

In oktober 2008 heeft de staatssecretaris van BZK een werkgroep, samengesteld uit vertegenwoordigers van Rijk en medeoverheden, ingesteld. Deze Werkgroep uitzetten van middelen door decentrale overheden heeft in haar rapportage onder andere een aantal wijzigingen in de regelgeving omtrent het uitzetten van middelen voorgesteld. Zoals al was aangekondigd in de brief van 17 november (TK 31 371 nr. 52) heeft de staatssecretaris de vaktechnische verbeteringsuggesties om mogelijke risico's in de toekomst in te perken, overgenomen. Hiertoe is de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden aangepast. De wijzigingen zijn op 3 april gepubliceerd (Stc. 65, 2009).

De belangrijkste wijzigingen betreffen de volgende punten:

1. Aanscherping van het landencriterium: De lidstaat van de EER waarin de financiële onderneming gevestigd is, beschikt ten minste over een AA-rating. De EER bestaat uit de Europese Unie met Liechtenstein, Noorwegen en IJsland. De landenratings zijn kosteloos te raadplegen op de internetsites van ratingbureaus Standard & Poor's en Moody's.
2. Aanscherping rating: De financiële ondernemingen waar openbare lichamen gelden uitzetten dienen aan te tonen dat zij (of de door hen uitgegeven waardepapieren), over een AA-minusrating beschikken bij uitzettingen voor langer dan drie maanden.
3. Differentiatie naar looptijd: Indien de gelden minder dan drie maanden worden uitgezet dan dienen de financiële ondernemingen aan te tonen dat zij (of de door hen uitgegeven waardepapieren) over een A-rating te beschikken.
4. Verkapt 'nearbanking' inperken: Openbare lichamen zetten tijdelijk overtollige gelden van aangetrokken leningen voor projectfinanciering uitsluitend uit bij de financiële onderneming waar deze leningen zijn aangegaan, waarbij de voorwaarden wat betreft de ratings en het landencriterium blijven gelden. Indien een openbaar lichaam een nettingovereenkomst heeft afgesloten met een financiële onderneming met betrekking tot het uitzetten van tijdelijk overtollige gelden van aangetrokken leningen voor projectfinanciering worden geen eisen gesteld aan de rating van de financiële onderneming, noch aan de rating van de lidstaat waar de financiële onderneming gevestigd is.

Deze wijzigingen zijn niet van toepassing op overeenkomsten die al zijn aangegaan voor de datum van inwerkingtreding. Deze mogen aflopen onder de voorwaarden zoals ze golden op de dag voor de inwerkingtreding van deze regeling.

Wijzigingen naar aanleiding van de evaluatie van de wet fido

Per 1 januari 2009 zijn ook de wijzigingen van de fido-regelgeving naar aanleiding van de evaluatie van de Wet fido van kracht geworden.

De belangrijkste wijzigingen zijn:

1. Politieregio's zijn niet langer openbare lichamen voor Wet fido;
2. De definitie van de renterisiconorm wordt gedefinieerd als het bedrag ter grootte van een percentage van het begrotingstotaal;
3. Er is een einde gemaakt aan hypotheekverstrekking aan "eigen" personeel.

De wetswijzigingen van de Wet fido zijn gepubliceerd in het staatsblad (Stb 2008, nr 536).

In de "Regeling tot wijziging van de regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden en van de uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden" (Stc 65, 2009) zijn ook de wijzigingen van de renterisiconorm en de vernieuwde modelstaten A en B betreffende de kasgeldlimiet en de renterisiconorm opgenomen.

Bijlagen

bij de junicirculaire 2009 provinciefonds

2009-319713

Bijlage 1

Aanvullende bestuurlijke afspraken overheden 15 april 2009

Rijk, provincies, waterschappen en gemeenten hebben gezamenlijk overlegd over de gevolgen van de economische situatie en het Aanvullend Beleidsakkoord voor de onderlinge financiële verhoudingen. Deze afspraken zijn in aanvulling op de bestaande bestuursakkoorden.

EMU normering

1. Het EMU-tekort voor de medeoverheden is conform bestuurlijke afspraak begrensd op 0,5% BBP. Medeoverheden krijgen, mede op basis van de inventarisatie van het rapport *Gezamenlijke aanpak economische crisis (rapport-Van Kalmthout)*, tijdelijk extra EMU-ruimte voor automatische stabilisatie en investeringsversnellingen (beoogd: 0,5 mld. in 2009 en 1 mld. in 2010). Dit vertaalt zich in een EMU-begrenzing van 0,6% in 2009 en 0,7% in 2010. Het kabinet zegt toe geen maatregelen te treffen als het saldo van de medeoverheden in 2009 onverhoopt boven de genoemde EMU-grens uitkomt.
2. Het kabinet zal een wetsvoorstel indienen voor een wettelijk kader voor de verbetering van het EMU-saldo, waarin de tekortnormering voor medeoverheden wordt bepaald en vastgelegd. In deze wet wordt eveneens een nadere invulling van het sanctiebeleid bij een overschrijding van de EMU-norm geregeld alsook een verbetering van de monitoring van het EMU-saldo van de medeoverheden. De medeoverheden worden bij de totstandkoming van dit onderdeel van de wet betrokken. Vooruitlopend op het wetsvoorstel worden de referentiewaarden voor individuele bestuurseenheden geactualiseerd.

Stimuleringspakket

3. Het stimuleringspakket in het Aanvullend Beleidsakkoord heeft betrekking op diverse terreinen waar Rijk en medeoverheden samen optrekken en heeft substantiële positieve consequenties voor de financiële slagkracht medeoverheden.
Dit geldt in het bijzonder voor (totaal beschikbare middelen):
  - * de impuls voor ISV/BLS (incl. monumenten € 245 miljoen. extra)
  - * renovatie/bouw scholen (in het totaal € 165 miljoen. extra)
  - * jeugdwerkloosheid (in het totaal € 150 miljoen. extra)
  - * schuldhulpverlening (in het totaal € 130 miljoen. extra)
  - * extra uitgaven in het ruimtelijk-economisch domein.
4. Het stimuleringspakket vormt een goede ondersteuning van de plannen van medeoverheden om bij te dragen aan economisch herstel. De verantwoordelijke departementen zullen op korte termijn met voorstellen komen voor de besteding van deze gelden. Hierbij worden medeoverheden betrokken. De inzet is om deze middelen tijdig en effectief in te zetten zonder onnodige extra uitvoeringslasten voor

medeoverheden. Op dit punt zal het reguliere overleg tussen fondsbeheerders en medeoverheden de vinger aan de pols houden.

Nominale accessen 2008-2011

5. In vergelijking met de verwachtingen in september 2008 (MN/MEV/septembercirculaire) valt de economie fors terug en verslechteren de overheidsfinanciën sterk (overigens was er ook conform de septembercirculaire sprake van een forse daling van de accessen 2010 en 2011). Tegen deze achtergrond is in het Aanvullend Beleidsakkoord een aantal incidentele afwijkingen van de reguliere begrotingssystematiek opgenomen: een tijdgebonden stimuleringspakket, het uitschakelen van de EMU-signalwaarde en het buiten de kader plaatsen van WW en ruilvoet.
6. In het verlengde hiervan is in het Aanvullend Beleidsakkoord ook opgenomen de accesssystematiek niet van toepassing te verklaren voor de jaren 2009 en 2010. In het huidige economische tij leidt het hanteren van een 'gebruikelijke' systematiek voor medeoverheden op 'ongebruikelijke' begrotingsregels immers tot een te betwisten evenredigheid. Het niet toepassen van de systematiek is uitdrukkelijk bedoeld als tijdelijke uitzondering, er is geen sprake van een definitief loslaten van de trap-op/trap-af systematiek als waardevol en belangrijk onderdeel van de financiële verhoudingen tussen overheden.
7. Het niet van toepassing verklaren van de systematiek voor beide jaren cf. het aanvullend beleidsakkoord zou strikt genomen impliceren dat het cumulatief reëel accres over de regeerperiode onder de inschatting uitkomt die in 2007 in het bestuursakkoord tussen Rijk en gemeenten is opgenomen (en onder analoge berekeningen met betrekking tot provincies).
8. Het kabinet doet het cumulatief reëel accres cf. het gesloten bestuursakkoord gestand. In het bestuursakkoord is destijds op basis van de reguliere systematiek becijferd dat het cumulatief reëel accres oploopt tot bijna 1,1 mld. in 2011 (1,091 mld. voor gemeenten, voor provincies komt een analoge benadering uit op € 88 miljoen., samen € 1,189 mld.).
9. Tegelijkertijd sluit het kabinet aan bij de verwachting van de reële groei van het accres van 2009 cf. de septembercirculaire en wordt voor alle partijen zekerheid geboden in termen van positieve nominale accessen tot en met 2011. Dit laatste impliceert dat het accres in 2011 gevrijwaard blijft voor extra ombuigingen in de accres-relevante rijksuitgaven in 2011 (verdere ombuigingsmaatregelen voor tekortreductie zouden anders tot een "trap-af" en daarmee negatief accres in 2011 leiden). Eén en ander komt de begrotingsuitvoering van 2009 en de begrotingsvoorbereiding van 2010 en 2011 ten goede.

<i>Bedragen x € miljoen</i>	2008	2009*	2010	2011
Nominaal accres (%)	6,49%	5,88%	0,48%	0,48%
Reëel accres (%)	3,66%	4,54%	0%	0%
Nominaal accres gemeenten (€)	882	866	75	74
Reëel accres gemeenten (€)	498	668	0	0
Nominaal accres provincies (€)	72	72	6	6
Reëel accres provincies (€)	41	56	0	0
Nominaal accres medeoverheden	954	938	84	80
<i>Alle bedragen zijn structureel</i>				
Incidentele bijdrage		100	100	
<i>wv. Gemeenten</i>		90	90	
<i>wv. Provincies</i>		10	10	
Wabo-dossier		22		
NHG-dossier **			30	
Wmo-afspraken***		29	257	
<i>Niveau Bestuursakkoord Gemeenten</i>				
Cumulatief Reëel Accres Gemeenten	498	1.166	1.166	1.091
Verschil t.o.v. BA				75
<i>Analoog Niveau Provincies</i>				
Cumulatief Reëel Accres Provincies	41	97	97	88
Verschil t.o.v. analoog niveau BA				9

* De behoedzaamheidsreserve wordt afgeschaft, de eenmalige tegenvaller à 227 mln. komt in 2009 ten laste van het Rijk.

** Het Rijk ziet af van de additionele claim van 30 mln. in kader NHG (zie onder 21).

*** Dit betekent dat de vastgestelde onderuitputting behouden blijft voor de WMO (zie onder 19).

10. Het bestuursakkoord wordt in reële termen met € 84 miljoen. overschreden en de uitvoering ervan behoeft hierdoor op zich dus niet in gevaar te komen. Het betreft een nominale afspraak tot en met 2011, for better and for worse, die voor zowel het Rijk als de provincies en gemeenten zekerheid biedt over de omvang van de fondsen in onzekere tijden. De nominale bedragen worden vastgelegd voor de resterende jaren van de kabinetsperiode: € 938 miljoen. in 2009, € 84 miljoen. in 2010 en € 80 miljoen. in 2011 voor de gemeenten en provincies gezamenlijk.
11. In aanvulling op het directe voordeel dat medeoverheden ondervinden van het stimuleringspakket en de afspraak over accessen 2009-2011, verstrekt het kabinet eenmalig een extra bijdrage aan provincies en gemeenten gezamenlijk van € 100 miljoen in zowel 2009 en 2010, die eveneens kan bijdragen aan een verbetering van hun liquiditeitspositie in het licht van de intentie om investeringsuitgaven naar voren te halen. Ook zijn financiële afspraken gemaakt met betrekking tot Wabo, Wmo en

- NHG (zie paragrafen 19, 20, 21).
12. Vanwege de afspraak over de nominale bedragen tot en met 2011 kan de behoedzaamheidsreserve komen te vervallen. De bijbehorende eenmalige tegenvaller in 2009 komt op het conto van het rijk.
  13. In het Bofv van voorjaar 2011 zal worden gezien of er voor 2011 sprake is van een sterke afwijking van de netto rijksuitgaven ten opzichte van het Aanvullend Beleidsakkoord. Als dan wordt bekeken hoe de stimuleringsmaatregelen uit het Aanvullend Beleidsakkoord invulling hebben gekregen, via zowel de integrale als de beperkte benadering². Uiteraard zal er een bestuurlijke weging plaatsvinden over de mate waarin met een eventuele (negatieve danwel positieve) afwijking wordt omgegaan.
  14. Deze gezamenlijke afspraken worden mede gemaakt in de aanname dat het financiële effect van het aanvullend beleidsakkoord voor de medeoverheden in 2009 en 2010 beperkt blijven. Uiteraard zullen de departementen in overleg treden met de medeoverheden, indien er omgebogen wordt op specifieke uitkeringen of decentralisatie-uitkeringen of op andere departementale uitgaven die effecten hebben voor de medeoverheden."
  15. Voorafgaand aan een nieuwe kabinetsperiode wordt de normeringssystematiek en de tijdelijke afwijking geëvalueerd in samenwerking met het IPO en de VNG. Uitgangscriteria in de evaluatie zijn stabiliteit, evenredigheid, actualiteit, inzichtelijkheid, adequate financiële compensatie en lage kosten van de systematiek. Tenzij de evaluatie anders uitwijst zal de normeringssystematiek met ingang van 2012 weer worden toegepast. Hierbij kan weer een behoedzaamheidsreserve (al dan niet gehalveerd) worden ingevoerd, zonder budgettaire consequenties voor medeoverheden.

Lastendruk en regeldruk

16. Medeoverheden zetten in op een vermindering van een stijging van lokale belastingen in 2009 en 2010. De macronorm OZB blijft van kracht en zal in 2010 geëvalueerd worden.
17. In het aanvullend beleidsakkoord is ook afgesproken de regeldruk verder

---

²In het Bofv is overeengekomen dat de stimuleringsmaatregelen uit het Aanvullend Beleidsakkoord niet meetellen voor het accres. De werkelijke omvang van deze maatregelen – en daardoor de correctie op het accres – is op de volgende wijzen te benaderen:

1. Integrale benadering: alle maatregelen uit het Aanvullend Beleidsakkoord worden uit het accres gefilterd (i) het incidentele stimuleringspakket in 2009 en 2010, (ii) de rentebetalingen die samenhangen met de verslechtering van het EMU-saldo, (iii) uitgaven die samenhangen met het buiten de kaders plaatsten van WW en ruilvoet en (iv) uitgaven die samenhangen met het uitschakelen van de signaalwaarde.
2. Beperkte benadering: het accres wordt gecorrigeerd voor (i) het incidentele stimuleringspakket in 2009 en 2010 en (ii) de rentebetalingen die samenhangen met de verslechtering van het EMU-saldo.

te verminderen, ook op het niveau van provincies en gemeenten. Kabinet en medeoverheden spreken af om snel stappen te ondernemen om (i) niet langer om een KvK-uittreksel te vragen bij bijv. een vergunningaanvraag; (ii) ondernemers aan aanbestedingsprocedures deel te laten nemen o.b.v. eigen verklaringen; (iii) exploitatievergunningen voor de meeste bedrijven af te schaffen.

Overige afspraken

18. Het ministerie van Financiën overweegt de medeoverheden de mogelijkheid tot "schatkistbankieren" aan te bieden: het uitzetten van gelden (deposito's) en integraal schatkistbankieren inclusief de leenfaciliteit. Op korte termijn zullen de overheden (mede in hun rol als aandeelhouder van de sectorbanken) een onderzoek starten naar de effecten voor de sectorbanken (inclusief rating) en de gevolgen van het schatkistbankieren op het financieringsarrangement van de decentrale overheden (en andere instellingen uit de semipublieke sector zoals woningcorporaties). De sectorbanken en de overheden hebben dan de gelegenheid hun standpunt te bepalen en zich op hun strategie te bezinnen. Afhankelijk van de uitkomst van het onderzoek kan integraal schatkistbankieren worden opgenomen in de wet op de begrotingstekortreductie (als richtdatum geldt 1 januari 2010).
19. In het bestuurlijk overleg is ook gesproken over de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) met betrekking tot de vaststelling van het Wmo-budget 2010 en de compensatie voor de Wmo vanwege de pakketmaatregelen AWBZ (de zogenoemde weglek). Ten aanzien van het Wmo-budget 2010 heeft het SCP een bindend advies uitgebracht om de onderuitputting ad € 257 miljoen. af te romen. Overeengekomen is dat gemeenten - in afwijking van het bindend SCP-advies - de volledige € 257 miljoen. mogen behouden, dat daarmee de weglek is geregeld, evenals de dekking voor onder meer de prijsontwikkeling en het wetsvoorstel alfahulpen. Voor het budget 2010 vindt geen nacalculatie meer plaats. Daarenboven ontvangen de gemeenten in 2009 € 29 miljoen. incidenteel voor de weglek. Deze paragraaf bevat overigens niet een volledig overzicht van alle afspraken die gemaakt zijn tussen VWS en VNG en Jeugd en Gezin en IPO; uitgangspunt is dat voorliggend stuk niets bij- of afdoet aan de bestuurlijke afspraken zoals deze tussen VWS en Jeugd en Gezin en de koepels zijn gemaakt³.
20. De medeoverheden gaan voortvarend te werk de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) per 1 januari 2010 in de praktijk te kunnen brengen. In het BOFV van 21 oktober 2008 zijn afspraken gemaakt over de invoeringskosten waarbij overeengekomen is om een bedrag van € 22 miljoen te financieren uit het verwachte meevallend

---

³ Brief Staatssecretaris VWS aan Tweede Kamer, *Afspraken met gemeenten n.a.v. definitief SCP-advies 2009 en voorlopig SCP-advies 2010*, 8 april 2009.

accres van het gemeentefonds. Gegeven dat in het licht van het aanvullend beleidsakkoord nu een afspraak wordt gemaakt over de omvang van de nominale accressen tot en met 2011, neemt het Rijk deze kostenpost voor zijn rekening. Dit bevordert dat de Wabo per 1 januari 2010 daadwerkelijk is ingevoerd.

21. Sinds 2007 vindt er een discussie plaats tussen VNG en het Rijk over de premiestelling, risico's en de achtervangverdeling van de Nationale Hypotheek Garantie. Met dit voorstel wordt rust gecreëerd op het dossier. Concreet komt het voorstel erop neer dat alle gemeenten uittreden voor nieuwe garanties per een nader te bepalen datum (waarbij op dit moment gedacht wordt aan 2011, finale keuze Bofv april 2010). De VNG werkt mee aan een wijziging van de statuten, waarbij de statutair vastgelegde rol waaronder goedkeuring van wijziging voorwaarden en normen NHG, van de VNG bij het WEW wordt beëindigd. Dan wordt de huidige 50% verdeling bij het inroepen van de achtervang gewijzigd zodat voor nieuwe gevallen het Rijk de volledige achtervang draagt. Het bestaande vermogen van het WEW blijft echter beschikbaar voor alle gevallen, dus zowel voor NHG-gevallen van voor als van na de datum van uittreden van de gemeenten uit de achtervangpositie. Het Rijk ontvangt van de gemeenten een vergoeding voor het overnemen van de integrale achtervang (dit is namelijk een uitbreiding van rijkstaken). Het Rijk en gemeenten komen overeen dat 50 miljoen. wordt overgeheveld naar een reservering op de WWI-begroting ten behoeve van de toekomstige 100% achtervang. Deze € 50 miljoen. betreft het eigen vermogen van het Waarborgfonds Eigen Woningen, niet behorende tot het risicovermogen van het fonds. De uiteindelijke overheveling behoeft instemming van de stichting WEW. In ruil voor het uittreden van gemeenten uit de NHG verlangde het Rijk naast de middelen uit het waarborgfonds een extra compensatie van € 30 miljoen. Het Rijk laat deze laatste claim vallen. Voor (nieuwe) huizenbezitters hebben deze afspraken geen gevolgen.

Verdeling bedragen per eenheid 2009 over de clusters

pagina 1

	<i>inwoners</i>	<i>inwoners > 640.000</i>	<i>inwoners met OAD > 1500/km2</i>	<i>inwoners met OAD < 1000/km2</i>	<i>land</i>	<i>water</i>	<i>groen</i>	<i>gewogen weglengte</i>	<i>wkk</i>	<i>vast bedrag</i>	<i>opcenten hoofdsom MRB</i>
Cluster Bestuur	2,92	0,61								4.198.922,42	
Cluster Infrastructuur	8,08	0,10	6,54	0,31	24,12	14,72		21.336,19		158.786,15	
Cluster Water en Milieu	5,36	0,37	2,36	-0,47	7,14	4,48	0,09	-334,62	0,66	305.743,87	
Cluster Ruimte	2,86	3,17	3,04		6,27	13,32	16,65		0,00	232.100,14	
Cluster Voorzieningen	0,71	7,59	0,95	18,41	8,07					2.555.081,41	
Cluster Inkomsten											-55,52
Niveau uitkeringsjaar 2008	19,93	11,84	12,89	18,25	45,60	32,52	16,74	21.001,57	0,66	7.450.633,99	-55,52
<i>Mutaties 2009</i>											
Cluster Bestuur											
Cluster Infrastructuur											
Cluster Water en Milieu											
Cluster Ruimte					-0,13						
Cluster Voorzieningen										37.442,97	
Cluster Inkomsten											
Niveau uitkeringsjaar 2009 stand deze circulaire	19,93	11,84	12,89	18,25	45,47	32,52	16,74	21.001,57	0,66	7.488.076,96	-55,52

(*) Het vaste bedrag geeft in deze tabel het minimum-niveau per provincie aan. Het vaste bedrag van Fryslân is hoger. Zie bijlage 2.

Bijlage 2
bij brief 2009-319713

Verdeling bedragen per eenheid 2009 over de clusters

pagina 2

	<i>inwoners</i>	<i>inwoners > 640.000</i>	<i>inwoners met OAD > 1500/km²</i>	<i>inwoners met OAD < 1000/km²</i>	<i>land</i>	<i>water</i>	<i>groen</i>	<i>gewogen weglengte</i>	<i>wkk</i>	<i>vast bedrag*</i>	<i>opcenten hoofdsom MRB</i>
Cluster Bestuur	2,92	0,61								4.198.922,42	
Cluster Infrastructuur	8,08	0,10	6,54	0,31	24,12	14,72		21.336,19		158.786,15	
Cluster Water en Milieu	5,36	0,37	2,36	-0,47	7,14	4,48	0,09	-334,62	0,66	305.743,87	
Cluster Ruimte	2,86	3,17	3,04		6,14	13,32	16,65		0,00	232.100,14	
Cluster Voorzieningen	0,71	7,59	0,95	18,41	8,07					2.592.524,38	
Cluster Inkomsten											-55,52
Niveau uitkeringsjaar 2009 stand deze circulaire	19,93	11,84	12,89	18,25	45,47	32,52	16,74	21.001,57	0,66	7.488.076,96	-55,52

(*) Het vaste bedrag geeft in deze tabel het minimum-niveau per provincie aan. Het vast bedrag van Friesland is apart verhoogd met 953.000. Zie bijlage 2.

Bijlage 2
bij brief 2009-319713

Tabel 1 Verdeling algemene uitkering 2009 (in eenheden)

	Fysieke gegevens									
	<i>Aantal inwoners</i>	<i>Aantal inwoners met minimum van 640.000</i>	<i>Aantal inwoners in stedelijke gebieden</i>	<i>Aantal inwoners in landelijke gebieden met maximum van 607.000</i>	<i>Hectaren land</i>	<i>Hectaren water</i>	<i>Hectaren groen</i>	<i>Gewogen kilometers weglengte</i>	<i>Warmtekracht--koppeling</i>	<i>Opbrengst per opcent MRB over 2007</i>
Groningen	574.481	640.000	160.900	324.370	233.328	62.675	204.929	517	2.472.594	539.151,78
Fryslân	645.101	645.101	112.760	443.270	334.170	240.704	302.040	490	332.844	641.646,98
Drenthe	489.695	640.000	46.110	339.590	264.109	3.928	236.283	361	1.016.939	519.834,85
Overijssel	1.125.108	1.125.108	364.700	535.140	332.562	9.525	289.242	650	834.460	1.115.621,87
Gelderland	1.990.871	1.990.871	537.360	607.000	497.176	16.475	420.174	1.204	1.792.917	2.068.329,34
Utrecht	1.210.761	1.210.761	601.980	353.700	138.502	6.410	104.807	414	106.185	1.348.955,06
N-Holland	2.648.861	2.648.861	1.684.530	573.470	267.103	142.073	193.408	701	1.544.871	2.577.298,42
Z-Holland	3.479.870	3.479.870	2.329.430	607.000	281.469	60.382	192.451	682	5.639.648	3.179.555,84
Zeeland	380.897	640.000	71.070	257.620	178.713	114.676	153.308	398	2.833.284	404.681,08
N-Brabant	2.434.744	2.434.744	827.520	607.000	491.649	16.526	398.538	778	2.170.422	2.803.178,73
Limburg	1.122.702	1.122.702	328.620	580.620	215.087	5.835	169.145	574	1.219.120	1.135.396,55
Flevoland	383.496	640.000	151.240	118.490	141.750	99.480	123.840	404	143.680	629.607,84
Totaal	16.486.587	17.218.018	7.216.220	5.347.270	3.375.618	778.689	2.788.165	7.173	20.106.964	16.963.258,34

Bijlage 3
bij brief 2009-319713

Tabel 2 Verdeling algemene uitkering 2009

	bedragen in basis									
	<i>inwoners</i>	<i>Inwoners met minimum van 640.000</i>	<i>Inwoners in stedelijke gebieden</i>	<i>Inwoners in landelijke gebieden met maximum van 607.000</i>	<i>Hectaren land</i>	<i>Hectaren water</i>	<i>Hectaren groen</i>	<i>Gewogen kilometers weglengte</i>	<i>Warmtekrachtkoppeling</i>	<i>Vast bedrag</i>
Pijs per eenheid	19,93	11,84	12,89	18,25	45,47	32,52	16,74	21.001,57	0,66	7.488.076,96
Groningen	11.449.406	7.577.600	2.074.001	5.919.753	10.609.424	2.038.191	3.430.511	10.857.812	1.631.912	7.488.077
Fryslân	12.856.863	7.637.996	1.453.476	8.089.678	15.194.710	7.827.694	5.056.150	10.290.769	219.677	8.441.077
Drenthe	9.759.621	7.577.600	594.358	6.197.518	12.009.036	127.739	3.955.377	7.581.567	671.180	7.488.077
Overijssel	22.423.402	13.321.279	4.700.983	9.766.305	15.121.594	309.753	4.841.911	13.651.021	550.744	7.488.077
Gelderland	39.678.059	23.571.913	6.926.570	11.077.750	22.606.593	535.767	7.033.713	25.285.890	1.183.325	7.488.077
Utrecht	24.130.467	14.335.410	7.759.522	6.455.025	6.297.686	208.453	1.754.469	8.694.650	70.082	7.488.077
N-Holland	52.791.800	31.362.514	21.713.592	10.465.828	12.145.173	4.620.214	3.237.650	14.722.101	1.019.615	7.488.077
Z-Holland	69.353.809	41.201.661	30.026.353	11.077.750	12.798.395	1.963.623	3.221.630	14.323.071	3.722.168	7.488.077
Zeeland	7.591.277	7.577.600	916.092	4.701.565	8.126.080	3.729.264	2.566.376	8.358.625	1.869.967	7.488.077
N-Brabant	48.524.448	28.827.369	10.666.733	11.077.750	22.355.280	537.426	6.671.526	16.339.221	1.432.479	7.488.077
Limburg	22.375.451	13.292.792	4.235.912	10.596.315	9.780.006	189.754	2.831.487	12.054.901	804.619	7.488.077
Flevoland	<u>7.643.075</u>	<u>7.577.600</u>	<u>1.949.484</u>	<u>2.162.443</u>	<u>6.445.373</u>	<u>3.235.090</u>	<u>2.073.082</u>	<u>8.484.634</u>	<u>94.829</u>	<u>7.488.077</u>
Totaal	328.577.679	203.861.333	93.017.076	97.587.678	153.489.350	25.322.966	46.673.882	150.644.262	13.270.596	90.809.924

Tabel 3 Verdeling algemene uitkering 2009

	Bedragen						
	<i>bruto- uitkerings- basis</i>	<i>opbrengst motorrijtuigen- belasting *)</i>	<i>netto- uitkeringsbasis</i>	<i>algemene uitkering</i>	<i>corr. bedragen cfm. bijlage 3 bij Stb. 1997, 526 (in €)</i>	<i>corr. bedragen x (uf 2009/uf 1998)</i>	<i>herberekenende gecorrigeerde algemene uitkering</i>
Groningen	63.076.687	-16.470.328	46.606.359	84.703.905	1.960.371	3.171.176	87.875.081
Fryslân	77.068.090	-19.601.412	57.466.678	104.441.799	125.911	203.679	104.645.478
Drenthe	55.962.072	-15.880.223	40.081.850	72.846.050	1.149.685	1.859.777	74.705.827
Overijssel	92.175.068	-34.080.678	58.094.391	105.582.625	-1.794.372	-2.902.649	102.679.976
Gelderland	145.387.657	-63.184.550	82.203.107	149.398.587	-1.090.191	-1.763.537	147.635.049
Utrecht	77.193.842	-41.208.678	35.985.163	65.400.600	1.436.428	2.323.625	67.724.225
N-Holland	159.566.563	-78.732.839	80.833.724	146.909.825	-3.501.354	-5.663.933	141.245.892
Z-Holland	195.176.536	-97.130.955	98.045.581	178.191.210	-2.069.841	-3.348.259	174.842.951
Zeeland	52.924.923	-12.362.437	40.562.486	73.719.574	3.234.066	5.231.557	78.951.131
N-Brabant	153.920.308	-85.633.164	68.287.144	124.107.265	751.844	1.216.214	125.323.478
Limburg	83.649.314	-34.684.766	48.964.548	88.989.753	494.440	799.826	89.789.580
Flevoland	<u>47.153.685</u>	<u>-19.233.633</u>	<u>27.920.052</u>	<u>50.742.806</u>	<u>-696.987</u>	<u>-1.127.475</u>	<u>49.615.331</u>
Totaal	1.203.254.746	-518.203.663	685.051.082	1.245.034.000	0	0	1.245.034.000

Bijlage 3
bij brief 2009-319713

*) Dit is de opbrengst per opcent over 2007 maal het bedrag per eenheid, gedeeld door de uitkeringsfactor.

Uitkeringsfactoren	
Uitkeringsfactor 1998	1,123508
Uitkeringsfactor 2009	1,817432

Verdeling integratie-uitkeringen 2009

	<i>Integratie-uitkering rivierdijkversterking/ hoofdwaterringen</i>	<i>Integratie-uitkering cultuurparticipatie</i>	<i>Totaal integratie- uitkeringen</i>
Groningen	0	309.681	309.681
Fryslân	0	434.395	434.395
Drenthe	0	298.118	298.118
Overijssel	1.361.341	528.681	1.890.022
Gelderland	38.499.251	1.115.890	39.615.141
Utrecht	0	602.888	602.888
Noord-Holland	0	1.066.022	1.066.022
Zuid-Holland	0	1.460.552	1.460.552
Zeeland	0	300.593	300.593
Noord-Brabant	2.341.408	1.276.661	3.618.069
Limburg	0	576.616	576.616
Flevoland	<u>0</u>	<u>152.865</u>	<u>152.865</u>
Totaal	42.202.000	8.122.962	50.324.962

bij brief 2009-319713

Bijlage 4

Verdeling totale uitkeringen 2009

	<i>Algemene uitkering 2009 *)</i>	<i>Integratie- uitkeringen 2009 **)</i>	<i>Totaal uitkeringen provinciefonds 2009</i>
Groningen	87.875.081	309.681	88.184.762
Fryslân	104.645.478	434.395	105.079.873
Drenthe	74.705.827	298.118	75.003.945
Overijssel	102.679.976	1.890.022	104.569.998
Gelderland	147.635.049	39.615.141	187.250.190
Utrecht	67.724.225	602.888	68.327.113
Noord-Holland	141.245.892	1.066.022	142.311.914
Zuid-Holland	174.842.951	1.460.552	176.303.503
Zeeland	78.951.131	300.593	79.251.724
Noord-Brabant	125.323.478	3.618.069	128.941.547
Limburg	89.789.580	576.616	90.366.196
Flevoland	<u>49.615.331</u>	<u>152.865</u>	<u>49.768.196</u>
Totaal	1.245.034.000	50.324.962	1.295.358.962

Bijlage 5
 bij brief 2009-319713

Voorschotten eerste 26 termijnen 2009 op de uitkeringen over 2009*)

	<i>Algemene uitkering 2009</i>	<i>Integratie- uitkeringen 2009</i>	<i>Uitkeringen uit het provincie- fonds 2009</i>
Groningen	46.140.588	161.044	46.301.632
Fryslân	54.879.188	225.888	55.105.076
Drenthe	39.181.090	155.012	39.336.102
Overijssel	53.822.106	982.800	54.804.906
Gelderland	77.581.660	20.599.878	98.181.538
Utrecht	35.409.062	313.508	35.722.570
Noord-Holland	73.666.476	554.320	74.220.796
Zuid-Holland	91.546.572	759.486	92.306.058
Zeeland	41.429.232	156.312	41.585.544
Noord-Brabant	65.784.654	1.881.386	67.666.040
Limburg	47.327.722	299.832	47.627.554
Flevoland	<u>25.952.810</u>	<u>79.482</u>	<u>26.032.292</u>
Totaal	652.721.160	26.168.948	678.890.108

Bijlage 6
 bij brief 2009-319713

*) De bedragen in deze bijlage zijn 26 keer (26 termijnen) van de bedragen uit bijlage 13 van de septembercirculaire 2008, afgerond op hele euro's

Voorschotten laatste 24 termijnen 2009 op de uitkeringen over 2009*)

	<i>Algemene uitkering 2009</i>	<i>Integratie- uitkeringen 2009</i>	<i>Uitkeringen uit het provincie- fonds 2009</i>
Groningen	41.734.493	148.637	41.883.130
Fryslân	49.766.290	208.507	49.974.797
Drenthe	35.524.737	143.106	35.667.843
Overijssel	48.857.870	907.222	49.765.092
Gelderland	70.053.389	19.015.263	89.068.652
Utrecht	32.315.163	289.380	32.604.543
Noord-Holland	67.579.416	511.702	68.091.118
Zuid-Holland	83.296.379	701.066	83.997.445
Zeeland	37.521.899	144.281	37.666.180
Noord-Brabant	59.538.824	1.736.683	61.275.507
Limburg	42.461.858	276.784	42.738.642
Flevoland	<u>23.662.521</u>	<u>73.383</u>	<u>23.735.904</u>
Totaal	592.312.840	24.156.014	616.468.854

Bijlage 7
 bij brief 2009-319713

*) De bedragen in deze bijlage zijn het verschil van de overeenkomstige bedragen in bijlage 5 en 6 van deze circulaire

Termijnbedragen laatste 24 termijnen 2009 op de uitkeringen over 2009*)

	<i>Algemene uitkering 2009</i>	<i>Integratie- uitkeringen 2009</i>	<i>Uitkeringen uit het provincie- fonds 2009</i>
Groningen	1.738.937	6.193	1.745.130
Fryslân	2.073.595	8.688	2.082.283
Drenthe	1.480.197	5.963	1.486.160
Overijssel	2.035.745	37.801	2.073.545
Gelderland	2.918.891	792.303	3.711.194
Utrecht	1.346.465	12.058	1.358.523
Noord-Holland	2.815.809	21.321	2.837.130
Zuid-Holland	3.470.682	29.211	3.499.894
Zeeland	1.563.412	6.012	1.569.424
Noord-Brabant	2.480.784	72.362	2.553.146
Limburg	1.769.244	11.533	1.780.777
Flevoland	<u>985.938</u>	<u>3.058</u>	<u>988.996</u>
Totaal	24.679.702	1.006.501	25.686.202

bij brief 2009-319713
Bijlage 8

*) De bedragen in deze bijlage zijn de bedragen uit bijlage 7 gedeeld door 24

Verdeling bedragen per eenheid 2010 over de clusters

pagina 1

	<i>inwoners</i>	<i>inwoners > 640.000</i>	<i>inwoners met OAD > 1500/km2</i>	<i>inwoners met OAD < 1000/km2</i>	<i>land</i>	<i>water</i>	<i>groen</i>	<i>gewogen weglengte</i>	<i>wkk</i>	<i>vast bedrag</i>	<i>opcenten hoofdsom MRB</i>
Cluster Bestuur	2,92	0,61								4.198.922,42	
Cluster Infrastructuur	8,08	0,10	6,54	0,31	24,12	14,72		21.336,19		158.786,15	
Cluster Water en Milieu	5,36	0,37	2,36	-0,47	7,14	4,48	0,09	-334,62	0,66	305.743,87	
Cluster Ruimte	2,86	3,17	3,04		6,14	13,32	16,65		0,00	232.100,14	
Cluster Voorzieningen	0,71	7,59	0,95	18,41	8,07					2.592.524,38	
Cluster Inkomsten											-55,52
Niveau uitkeringsjaar 2009	19,93	11,84	12,89	18,25	45,47	32,52	16,74	21.001,57	0,66	7.488.076,96	-55,52
<i>Mutaties 2009</i>											
Cluster Bestuur											
Cluster Infrastructuur											
Cluster Water en Milieu											
Cluster Ruimte					0,01						
Cluster Voorzieningen											
Cluster Inkomsten											
Niveau uitkeringsjaar 2010 stand deze circulaire	19,93	11,84	12,89	18,25	45,48	32,52	16,74	21.001,57	0,66	7.488.076,96	-55,52

(*) Het vaste bedrag geeft in deze tabel het minimum-niveau per provincie aan. Het vaste bedrag van Fryslân is hoger. Zie bijlage 2.

Verdeling bedragen per eenheid 2010 over de clusters

pagina 2

	<i>inwoners</i>	<i>inwoners > 640.000</i>	<i>inwoners met OAD > 1500/km²</i>	<i>inwoners met OAD < 1000/km²</i>	<i>land</i>	<i>water</i>	<i>groen</i>	<i>gewogen weglengte</i>	<i>wkk</i>	<i>vast bedrag*</i>	<i>opcenten hoofdsom MRB</i>
Cluster Bestuur	2,92	0,61								4.198.922,42	
Cluster Infrastructuur	8,08	0,10	6,54	0,31	24,12	14,72		21.336,19		158.786,15	
Cluster Water en Milieu	5,36	0,37	2,36	-0,47	7,14	4,48	0,09	-334,62	0,66	305.743,87	
Cluster Ruimte	2,86	3,17	3,04		6,15	13,32	16,65		0,00	232.100,14	
Cluster Voorzieningen	0,71	7,59	0,95	18,41	8,07					2.592.524,38	
Cluster Inkomsten											-55,52
Niveau uitkeringsjaar 2010 stand deze circulaire	19,93	11,84	12,89	18,25	45,48	32,52	16,74	21.001,57	0,66	7.488.076,96	-55,52

(*) Het vaste bedrag geeft in deze tabel het minimum-niveau per provincie aan. Het vast bedrag van Friesland is apart verhoogd met 953.000. Zie bijlage 2.

Bijlage 9
 bij brief 2009-319713

Tabel 1 Verdeling algemene uitkering 2010 (in eenheden)

	Fysieke gegevens									
	Aantal inwoners	Aantal inwoners met minimum van 640.000	Aantal inwoners in stedelijke gebieden	Aantal inwoners in landelijke gebieden met maximum van 607.000	Hectaren land	Hectaren water	Hectaren groen	Gewogen kilometers weglengte	Warmtekracht--koppeling	Opbrengst per opcent MRB over 2007
Groningen	574.481	640.000	160.900	324.370	233.328	62.675	204.929	517	2.367.932	558.584,90
Fryslân	645.101	645.101	112.760	443.270	334.170	240.704	302.040	490	349.916	665.160,98
Drenthe	489.695	640.000	46.110	339.590	264.109	3.928	236.283	361	1.150.698	542.202,39
Overijssel	1.125.108	1.125.108	364.700	535.140	332.562	9.525	289.242	650	738.347	1.167.911,27
Gelderland	1.990.871	1.990.871	537.360	607.000	497.176	16.475	420.174	1.204	2.014.902	2.074.447,10
Utrecht	1.210.761	1.210.761	601.980	353.700	138.502	6.410	104.807	414	108.966	1.428.743,55
N-Holland	2.648.861	2.648.861	1.684.530	573.470	267.103	142.073	193.408	701	2.140.788	2.780.624,52
Z-Holland	3.479.870	3.479.870	2.329.430	607.000	281.469	60.382	192.451	682	6.550.634	3.260.232,61
Zeeland	380.897	640.000	71.070	257.620	178.713	114.676	153.308	398	2.718.320	420.249,24
N-Brabant	2.434.744	2.434.744	827.520	607.000	491.649	16.526	398.538	778	2.139.567	2.894.313,32
Limburg	1.122.702	1.122.702	328.620	580.620	215.087	5.835	169.145	574	1.482.524	1.169.505,99
Flevoland	383.496	640.000	151.240	118.490	141.750	99.480	123.840	404	250.486	657.331,18
Totaal	16.486.587	17.218.018	7.216.220	5.347.270	3.375.618	778.689	2.788.165	7.173	22.013.082	17.619.307,05

Tabel 2 Verdeling algemene uitkering 2010

	bedragen in basis									Vast bedrag
	<i>inwoners</i>	<i>Inwoners met minimum van 640.000</i>	<i>Inwoners in stedelijke gebieden</i>	<i>Inwoners in landelijke gebieden met maximum van 607.000</i>	<i>Hectaren land</i>	<i>Hectaren water</i>	<i>Hectaren groen</i>	<i>Gewogen kilometers weglengte</i>	<i>Warmtekrachtkoppeling</i>	
Pijs per eenheid	19,93	11,84	12,89	18,25	45,48	32,52	16,74	21.001,57	0,66	7.488.076,96
Groningen	11.449.406	7.577.600	2.074.001	5.919.753	10.611.757	2.038.191	3.430.511	10.857.812	1.562.835	7.488.077
Fryslân	12.856.863	7.637.996	1.453.476	8.089.678	15.198.052	7.827.694	5.056.150	10.290.769	230.944	8.441.077
Drenthe	9.759.621	7.577.600	594.358	6.197.518	12.011.677	127.739	3.955.377	7.581.567	759.461	7.488.077
Overijssel	22.423.402	13.321.279	4.700.983	9.766.305	15.124.920	309.753	4.841.911	13.651.021	487.309	7.488.077
Gelderland	39.678.059	23.571.913	6.926.570	11.077.750	22.611.564	535.767	7.033.713	25.285.890	1.329.836	7.488.077
Utrecht	24.130.467	14.335.410	7.759.522	6.455.025	6.299.071	208.453	1.754.469	8.694.650	71.917	7.488.077
N-Holland	52.791.800	31.362.514	21.713.592	10.465.828	12.147.844	4.620.214	3.237.650	14.722.101	1.412.920	7.488.077
Z-Holland	69.353.809	41.201.661	30.026.353	11.077.750	12.801.210	1.963.623	3.221.630	14.323.071	4.323.419	7.488.077
Zeeland	7.591.277	7.577.600	916.092	4.701.565	8.127.867	3.729.264	2.566.376	8.358.625	1.794.091	7.488.077
N-Brabant	48.524.448	28.827.369	10.666.733	11.077.750	22.360.197	537.426	6.671.526	16.339.221	1.412.114	7.488.077
Limburg	22.375.451	13.292.792	4.235.912	10.596.315	9.782.157	189.754	2.831.487	12.054.901	978.466	7.488.077
Flevoland	<u>7.643.075</u>	<u>7.577.600</u>	<u>1.949.484</u>	<u>2.162.443</u>	<u>6.446.790</u>	<u>3.235.090</u>	<u>2.073.082</u>	<u>8.484.634</u>	<u>165.321</u>	<u>7.488.077</u>
Totaal	328.577.679	203.861.333	93.017.076	97.587.678	153.523.107	25.322.966	46.673.882	150.644.262	14.528.634	90.809.924

Tabel 3 Verdeling algemene uitkering 2010

	Bedragen						
	<i>bruto-uitkeringsbasis</i>	<i>opbrengst motorrijtuigenbelasting *)</i>	<i>netto-uitkeringsbasis</i>	<i>algemene uitkering</i>	<i>corr. bedragen cfm. bijlage 3 bij Stb. 1997, 526 (in €)</i>	<i>corr. bedragen x (uf 2009/uf 1998)</i>	<i>herberekende gecorrigeerde algemene uitkering</i>
Groningen	63.009.944	-16.761.609	46.248.335	85.569.511	1.960.371	3.228.383	88.797.894
Fryslân	77.082.699	-19.959.666	57.123.032	105.690.074	125.911	207.353	105.897.427
Drenthe	56.052.994	-16.270.014	39.782.980	73.607.194	1.149.685	1.893.327	75.500.521
Overijssel	92.114.960	-35.045.831	57.069.129	105.590.341	-1.794.372	-2.955.012	102.635.329
Gelderland	145.539.139	-62.248.498	83.290.642	154.105.861	-1.090.191	-1.795.351	152.310.510
Utrecht	77.197.062	-42.872.696	34.324.366	63.507.567	1.436.428	2.365.542	65.873.108
N-Holland	159.962.539	-83.438.955	76.523.584	141.585.328	-3.501.354	-5.766.108	135.819.219
Z-Holland	195.780.602	-97.830.685	97.949.916	181.228.717	-2.069.841	-3.408.661	177.820.056
Zeeland	52.850.834	-12.610.533	40.240.301	74.453.338	3.234.066	5.325.932	79.779.270
N-Brabant	153.904.861	-86.850.446	67.054.415	124.065.298	751.844	1.238.154	125.303.452
Limburg	83.825.312	-35.093.684	48.731.628	90.164.145	494.440	814.255	90.978.400
Flevoland	47.225.595	-19.724.715	27.500.880	50.882.628	-696.987	-1.147.814	49.734.814
Totaal	1.204.546.540	-528.707.332	675.839.207	1.250.450.000	0	0	1.250.450.000

*) Dit is de opbrengst per opcent over 2007 maal het bedrag per eenheid, gedeeld door de uitkeringsfactor.

Uitkeringsfactoren	
Uitkeringsfactor 1998	1,123508
Uitkeringsfactor 2010	1,850218

Berekening provinciale opbrengst per opcent MRB 2010

	1 <i>Opbrengst opcenten MRB 2008</i>	2 <i>Opcenten 1-4-2007/ 1-4-2008</i>	3 <i>Opcenten 1-4-2008/ 1-4-2009</i>	4 <i>Gewogen opcenten 2008 (k.2 x ¼ + k.3 x ¾)</i>	5 <i>Opbrengst opcenten MRB 2008 per gewogen opcent (k.1 : k.4)</i>
Groningen	43.374.117,29	77,2	77,8	77,7	558.584,90
Fryslân	50.502.347,67	67,3	78,8	75,9	665.160,98
Drenthe	43.064.425,14	78,6	79,7	79,4	542.202,39
Overijssel	89.257.618,58	75,3	76,8	76,4	1.167.911,27
Gelderland	168.393.243,47	80,5	81,4	81,2	2.074.447,10
Utrecht	103.405.314,38	71,7	72,6	72,4	1.428.743,55
Noord-Holland	177.334.329,06	63,4	63,9	63,8	2.780.624,52
Zuid-Holland	284.210.777,99	73,3	91,8	87,2	3.260.232,61
Zeeland	29.123.272,64	69,3	69,3	69,3	420.249,24
Noord-Brabant	207.232.833,42	71,6	71,6	71,6	2.894.313,32
Limburg	92.858.775,23	78,8	79,6	79,4	1.169.505,99
Flevoland	43.745.389,76	64,0	67,4	66,6	<u>657.331,18</u>
Totaal	1.332.502.444,63				17.619.307,05

Bijlage 11
 bij brief 2009-319713

Verdeling integratie-uitkeringen 2010

	<i>Integratie-uitkering rivierdijkversterking/ hoofdwaterkeringen</i>	<i>Integratie-uitkering cultuurparticipatie</i>	<i>Totaal integratie- uitkeringen</i>
Groningen	0	309.681	309.681
Fryslân	0	434.395	434.395
Drenthe	0	298.118	298.118
Overijssel	1.361.341	528.681	1.890.022
Gelderland	38.499.251	1.115.890	39.615.141
Utrecht	0	602.888	602.888
Noord-Holland	0	1.066.022	1.066.022
Zuid-Holland	0	1.460.552	1.460.552
Zeeland	0	300.593	300.593
Noord-Brabant	2.341.408	1.276.661	3.618.069
Limburg	0	576.616	576.616
Flevoland	<u>0</u>	<u>152.865</u>	<u>152.865</u>
Totaal	42.202.000	8.122.962	50.324.962

bij brief 2009-319713

Bijlage 12

Verdeling totale uitkeringen 2010

	<i>Algemene uitkering 2010 *)</i>	<i>Integratie- uitkeringen 2010 **)</i>	<i>Totaal uitkeringen provinciefonds 2010</i>
Groningen	88.797.894	309.681	89.107.575
Fryslân	105.897.427	434.395	106.331.822
Drenthe	75.500.521	298.118	75.798.639
Overijssel	102.635.329	1.890.022	104.525.351
Gelderland	152.310.510	39.615.141	191.925.651
Utrecht	65.873.108	602.888	66.475.996
Noord-Holland	135.819.219	1.066.022	136.885.241
Zuid-Holland	177.820.056	1.460.552	179.280.608
Zeeland	79.779.270	300.593	80.079.863
Noord-Brabant	125.303.452	3.618.069	128.921.521
Limburg	90.978.400	576.616	91.555.016
Flevoland	<u>49.734.814</u>	<u>152.865</u>	<u>49.887.679</u>
Totaal	1.250.450.000	50.324.962	1.300.774.962

*) Zie deze circulaire bijlage 10, tabel 3, laatste kolom.

***) Zie deze circulaire bijlage 12, laatste kolom.

Bijlage 13
 bij brief 2009-319713

Bijlage 14 bij brief 2009-319713

Toelichting bij de verdeelmaatstaven van de algemene uitkering uit het provinciefonds voor 2009

Aantal inwoners, aantal inwoners met een minimum van 640.000,

De gegevens van het aantal inwoners zijn afkomstig van CBS-statline en betreffen de stand 1 januari van het jaar 2009.

Hectaren land en water

De gegevens van de hectaren land en hectaren water zijn afkomstig van het CBS. Het CBS publiceert de gegevens op Statline (zie hoofdgroep *Nederland regionaal; kerncijfers; regionale kerncijfers Nederland*, selectie *Bodemgebruik; oppervlakte*). De gegevens van het aantal inwoners zijn afkomstig van CBS-statline en betreffen de ramingen voor het jaar 2008.

Inwoners in stedelijke en landelijke gebieden

In deze circulaire zijn voor het uitkeringsjaar 2009 de voorlopige gegevens over 2009 gebruikt (zie hoofdgroep *Nederland regionaal; Ruimtelijke gegevens, maatstaven ruimtelijke gegevens Fvw*, selectie *Inwoners stedelijk en landelijk gebied*).

Hectaren groen

Het aantal hectaren groen wordt ontleend aan de Statline-publicatie *Bodemgebruik in Nederland* (zie hoofdgroep *Nederland regionaal; milieu, natuur en ruimte; bodemgebruik in Nederland*, selectie *Landbouw en Bos & natuur*). In 2006 heeft het CBS de gegevens 2003 gepubliceerd. De maatstaf bestaat uit de som van het aantal hectaren dat per provincie in gebruik is voor de volgende categorieën grond:

- glastuinbouw;
- overig agrarisch gebruik;
- bossen;
- droog natuurlijk terrein;
- nat natuurlijk terrein.

Op dit moment worden de gegevens geactualiseerd met een frequentie van eens per drie jaar. Dit impliceert dat de verdeelmaatstaf groen eveneens eenmaal per drie jaar wordt aangepast aan de meest recente gegevens.

Gewogen kilometers weglengte

De gegevens over de verdeelmaatstaf gewogen kilometers weglengte zijn bevroren naar de toestand per 1 januari 1993. De gegevens per provincie zijn vastgelegd in de ministeriële Regeling meet- en rekenregels verdeelmaatstaven en vaststelling kilometers gewogen weglengte provinciefonds. Deze regeling is gepubliceerd in de Staatscourant van 24 december 1997, nummer 248. De regeling zal nog worden aangevuld met de spelregels provinciale herindeling.

Warmtekrachtkoppeling

Gezien de mogelijke dynamiek in de gegevens van de maatstaf warmtekrachtkoppeling (wkk) is er voor gekozen om met definitieve cijfers wkk te werken. Rekening houdend met het tijdstip waarop de definitieve cijfers door het CBS geleverd kunnen worden betekent dit dat voor het jaar 2009 met cijfers wkk van 2006 wordt verdeeld. De door het CBS aangeleverde gegevens wkk 2004 betreffen de *capaciteit* per provincie van de wkk-installaties, overigens exclusief de capaciteit van installaties bij en voor huishoudens (onder andere stadsverwarming) en exclusief de openbare elektriciteitsproductie via wkk-installaties. Het gaat om zowel de capaciteit in warmte (in Megajoule per uur) als om de capaciteit in elektriciteit (in kilowatt). De aangeleverde gegevens voor de capaciteit in warmte zijn omgerekend naar het aantal kilowatt.

Opbrengst per opcent MRB

Het ministerie van Financiën verstrekt de gegevens over de opbrengst van de opcenten die per provincie worden geheven op de motorrijtuigenbelasting. De verdeling voor 2009 is gebaseerd op de definitieve opbrengstgegevens over 2007. Deze gegevens zijn geleverd door het team Bedrijfsvoering van het directoraat-generaal Belastingdienst van het ministerie van Financiën.

Toelichting bij de verdeelmaatstaven van de algemene uitkering uit het provinciefonds voor 2010

Aantal inwoners, aantal inwoners met een minimum van 640.000,

De cijfers voor het uitkeringsjaar 2010 voor de maatstaven aantal inwoners, aantal inwoners met een minimum van 640.000 zullen in het jaar 2010 beschikbaar komen. Tot die tijd worden dezelfde cijfers als voor het uitkeringsjaar 2009 gebruikt.

hectaren land en water

De cijfers voor het uitkeringsjaar 2010 voor de maatstaven hectaren land en water zullen in het jaar 2010 beschikbaar komen. Tot die tijd worden dezelfde cijfers als voor het uitkeringsjaar 2009 gebruikt.

Inwoners in stedelijke en landelijke gebieden

In deze circulaire zijn voor het uitkeringsjaar 2010 de voorlopige cijfers 2009 voor de maatstaven inwoners in stedelijke en landelijke gebieden opgenomen. De definitieve gegevens voor het uitkeringsjaar 2010 zullen naar verwachting in het voorjaar van 2010 worden gepubliceerd via Statline op de website van het CBS.

Hectaren groen

Voor deze maatstaf geldt hetzelfde als voor het uitkeringsjaar 2009.

Gewogen kilometers weglengte.

Voor deze maatstaf geldt hetzelfde als voor het uitkeringsjaar 2009.

Warmtekrachtkoppeling

De cijfers voor het uitkeringsjaar 2010 voor de maatstaf warmtekrachtkoppeling (wkk) betreffen voorlopige CBS-cijfers wkk van 2007. De aangeleverde gegevens betreffen de *capaciteit* per provincie van de wkk-installaties, overigens exclusief de capaciteit van installaties bij en voor huishoudens (onder andere stadsverwarming) en exclusief de openbare elektriciteitsproductie via wkk-installaties. Het gaat om zowel de capaciteit in warmte (in Megajoule per uur) als om de capaciteit in elektriciteit (in kilowatt). De aangeleverde gegevens voor de capaciteit in warmte zijn omgerekend naar het aantal kilowatt.

Opbrengst per opcent MRB

De gegevens over de opbrengsten van de opcenten die per provincie worden geheven op de motorrijtuigenbelasting in het jaar 2008 zijn de basis voor de verdeling van de algemene uitkering in het jaar 2010. De gegevens zijn geleverd door de afdeling Planning, Finance en Control van het directoraat-generaal Belastingdienst van het ministerie van Financiën.